

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Rendőrségünkről.

Zombor, 1907. március 7.

I.

Talán egyetlenegy közintézmény sincs annyira kitéve a nagyközönség többé-kevésbé laikus kritikájának, mint éppen az, melynek hivatása a közrend, a polgárság személy- és vagyónbiztonsága fölött őrködni. S ez természetes. Egyrészt, mert célja közletről érdeklő a társadalom minden tagját s éppen ez oknál fogva nagyon is köz tudomásu; másrészt mert feladatának teljesítése teljes nyilvánosság előtt történik s éppen azért mindenki által könnyű szerrel ellenőrizhető.

A nagyközönségnek vele szemben gyakorolt kritikája alapján véve lehet megokolt és igaz, de többnyire mértéktelen és méltánytalan. Ennek oka nyilván abban van, hogy a laikus ember nem tesz különbséget a szervezet és az egyének közt s a szervezet fogyatkozásait és hibáit is az egyéneknek tudja be. Ez hiba s egyuttal legfőbb akadályja annak, hogy örök és őrzöttek közt az intézmény helyes funkciója érdekében szükséges harmónia létesüljön.

Az meg éppen műveletlenség jele, ha a rendőrség és közönség ellenségeként állanak egymással szemben. Éretlen suhancok, durva nyers lelkek, szabadságra hajló féktelen ifjak lelhetik csak örömeiket az ilyen oktalan háboruszkodásban. Az igazán művelt, meghigadgt, komoly ember inkább kezére jár a hivatásában eljáró rendőrségi közegeknek, mert tudván tudja, hogy az ő biztonságát is szolgálja.

Ha vannak durva Mihaszna Andrások, annak nem kis mértékben oka maga a közönség is. Kit ne hozna ki a sodrából a százszor megismételt udvarias felszólítással szemben tanusított csökönyös ellenszegülés, a sértő visszafeleselés, a nevetségessé tenni akaró guny s a kövel vagy sárral való megdobálás? A rendőri egyenruha alatt is emberi szív dobog s hatósági mivoltának tudatában kétszeresen érzi a bántalmat.

Emberek a rendőrök is s hibázhatnak. A tapasztalt hiba azonban senkit sem jogosíthat fel durva támadásokra. Még a valódi sérelem orvoslásának is meg van a maga tisztessé-

ges útja. Tessék mindenkinek valódi vagy vélt sérelem esetén arra fordulni s azon keresni a jogorvoslatot.

A legfőbb követelmény azonban a rendőrséggel szemben alkalkalmazandó kritikában marad, hogy a szervezeti hiányokat ne rójuk fel az egyéneknek hibájául. Ez az igazságosság követelménye. Ne követeljünk három embertől akkora és oly gyors munkateljesítést, melynek csak hat ember képes tökéletesen megfelelni. Ne kívánjuk azt tizenhat embertől, hogy harminc helyen lássa el, egy időben a közrendi szükségleteket. S ne várjuk a kötelességtudás olyan biztosságát a folyton változó közrendőröktől, mint a megállapodottaktól, a hivatásukba beleokultaktól.

Az ilyen szervezeti bajokat a rendőrség maga ismeri legjobban s bizonyára ő volna az első, aki nyomban segítene rajtok, ha módjában volna. De mert rendnek kell lenni, teljesíti kötelességét az adott keretben úgy, ahogy lehet. S jól teszi. Kötelességérzete, ha megvan, föltétlenül elismerésre méltó, még ha a reá szakadó föladatoknak nem is

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Győzedelmes szerelem.

Irta: dr. Hannig Györgyné.

A fővárostól vasuton alig egy félóránnyira, egy esinos park közepén fekszik az egykor oly híres Kálnoky kastély. A kastélyt a mostani tulajdonos Kálnoky Lajos nagyatyja építette. Kálnoky Tibor volt a neve. Sokat megfordult a főrangú világ akkoriban a Kálnoky kastélyban, mert a házigazda vendégszerető uri ember volt s a Kálnoky birtok jövedelméből tellett is a mulatozásra. De nem sokáig élvezhette az életet; 48 éves korában sirba szállt; itt hagyva nejét s éppen akkor nagykoruvá vált fiát Tivadart. A birtokot Tivadart öröklé azon meghagyással, hogy édes anyját élte végéig a legnagyobb kényelemmel tartozik körülvenni. Tivadart eleget tett atyja meghagyásának. Anyját a legnagyobb kényelemmel vette körül, de biz ő maga is kényelmes életet élt. Mig atyja mulatozásai mellett a gazdálkodással is sokat törődött, addig ő teljesen szórakozásainak élt. Idejének legnagyobb részét a fővárosban töltötte s bizony

év végén a számadásokban mindig több volt a kiadás, mint a jövedelem.

30 éves korában aztán megnősült, nőül véve egy akkoriban híres színházi csillagot. Anyja nagyon ellenzé e házasságot, mert félt a teljes romlásától, hogy most már nem egyedül, hanem ketten fogják prédálni a vagyont. Házaságuk második évében egy kis gyermekük született, Lajos. Alig pár hónapra ezután egy vadászaton erősen meghűlt Tivadart, s bár az orvosok mindent elkövettek nem tudták megmenteni. Meghalt. Itt hagyta özvegyen nejét s árván a 6 hónapos kis Lajost. A gyászév letelte után neje ismét szerződést kötött egyik színházzal, s a kis Lajost nagyanyjára bízta, ki egészen neki szentelje magát.

A következő évben külföldre szerződött, honnan nagy betegen tért haza tavasszal. A jó nagymama gondnal, szeretettel ápolta, de nem volt képes megmenteni, s alig két hónapi itthonlét után, ő is örökre bucsut mondott az életnek.

Most már teljesen árván maradt a 3 éves Lajoska. Midőn a temetés után a Kálnoky család ügyvédjével átnézte a nagyanya Lajoska örökségét, bizony ott sok furcsát látott.

A birtok egy része már idegen kézben volt, egy része pedig eladósodva.

Az ügyvéd leghelyesebbnek tartá, ha a birtokot eladják, s a még megmaradt pénzből Lajoskát idővel valami pályára kiképezik.

A nagymama beleegyezett oly kikötéssel, hogy a kastélyt nem adja el. Nem akart megválni attól a helytől, hol sok boldog, de sok keserű órát is élt át. S hol a családi sirboltban szerettei is nyugosznak. Az ügyvéd ebbe is belenyugodott, hisz a nagymama csak a kastély jobb szárnyát lakta kis unokájával; de a lakás többi részét aztán nyáron át kiadták nyaraló vendégeknek, s ez még hasznot is hozott. A birtokeladásból pedig még megmaradt 30 ezer forintot elhelyezték, egy jól jövedelmező pénzintézetnél.

Mig Lajoska kiesiny volt, nagyon urasan megélték e pénz jövedelméből, hisz nyáron 6 kiadott lakásért is kaptak pár száz forintoskát. A jó nagymama még meg is takarított belőle. De bizony mióta Lajoska a fővárosban tanult, a nagymama majdnem mindent reá költ, s a valamikor kényelemben, bőségben élő asszony magától néha még a legszükségesebbeket is megvonja.

képes minden irányban kielégítő módon megfelelni.

Ime a szempontok, melyek vezérlni fognak bennünket rendőrségünk működésének megbirálásában s reméljük, hogy sine ira et studio teendő észrevételeink az illetékes tényezőknél kellő méltatásban fognak részesülni — a közrend érdekében.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 6-án tartotta meg rendes havi ülését apatini Fernbach Károly főispán elnöke alatt. Jelen voltak: dr. Mikosevits Kanut főügyész, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräfl Nikáz kir. tanácsos, tantelgyelős. Popovits Aurél főügyész-helyettes, Seultety Ferenc árvaszéki elnök, báró Vojnits István, Piukovits József, Szemző Gyula, dr. Molnár Károly, Karácson Gyula kir. tanácsos, Falcione Lajos nagybirtokos, bizottsági tagok. Rácz György közgazdasági előadó, Scherer Rezső, mint a bizottság jegyzője.

A főispán szívélyes szavakban üdvözlőlvén a megjelenteket, az ülést megnyitotta.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok a szokatlanul hideg időjárás dacára is elég kielégítőek voltak. A leginkább észlelt kórállapotok a heveny fertőző kórok a légzőszervek heveny és üdült hurutos bántalmat, azonkívül az influenza is a rendesnél nagyobb számban merült fel. A heveny fertőző kórok közül különösen a kanyaró és a vörheny észleltek, miután azonban terjedésük meggátolására a legmesszebbmenő óvintézkedések megtettek, azoknak mielőbbi esökkenése várható. Az elrendelt védelmi intézkedések helyes keresztülvitelével sikerült elérni, hogy a hágymáz esetek száma immár esökkenőben van.

Ronesoló toroklob előfordult 22 községben. Megbetegedett 170 gyermek, meggyógyult 118, meghalt 25, ápolás alatt maradt 27.

A vörheny előfordult 14 községben 227

esetben, meggyógyult 135, meghalt 25, ápolás alatt 67.

A kanyaró előfordult 13 községben 539 esetben. Meggyógyult 440, meghalt 31, ápolás alatt 68.

Hágymáz előfordult 8 községben 57 esetben. Meggyógyult 39, meghalt 9, ápolás alatt a többi.

Előfordult még a hőkkurut Bácsfeketehegyen 12, a himlő Zentán 19 és a gyermekágyi láz Bajsán 1 esettel. Tóth Arvai Márk kunbajai községi orvosnak kézigyógytár tartására a jogosítvány megadatott.

Közsadók.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1907. évi február hóban befizettetett 1.741,153 kor. 21 fill. 1906. évi február hóban befizettetett 515,281 kor. 37 fill. Az elmúlt hóban több 1.225,871 kor. 84 fill.

Az 1907. évi január 1-től február végéig befizettetett 2.167,465 kor. 28 fill. 1906. évi január 1-től február végéig 723,360 kor. 51 fill. Ez évben több 1.444,104 kor. 77 fill.

Hadmentességi díjban 1907. február hóban befizettetett 9012 kor. 16 fill. 1906. évi február hóban befizettetett 3134 kor. Az elmúlt hóban több 5878 kor. 16 fill.

1907. január 1-től február végéig befizettetett 21691 kor. 28 fill. 1906. január 1-től február végéig befizettetett 5695 kor. 60 fill. Ez évben több 15,995 kor. 68 fill.

Bélyeg- és jogilletékekben 1907. február hóban befizettetett 288,776 kor. 38 fill. 1906. február hóban befizettetett 75,894 kor. 76 fill. Az elmúlt hóban több 212,881 kor. 62 fill.

1907. január 1-től február végéig befizettetett 563,841 kor. 18 fill. 1906. január 1-től február végéig befizettetett 152,820 kor. 21 fill. Ez évben több 411,020 kor. 97 fill.

Fogyasztási és italadóban 1907. február hóban befizettetett 99,226 kor. 1906. február hóban befizettetett 97,795 kor. 67 fill. Az elmúlt hóban több 1430 kor. 33 fill.

1907. január 1-től február végéig befizettetett 196,249 kor. 70 fill. 1906. január 1-től február végéig befizettetett 194,077 kor. 65 fill. Ez évben több 2172 kor. 05 fill.

Államépítéset.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti,

hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő, a megrongált utszakaszok és műtárgyak helyreállítása folyamatban van.

Az állandó téli nagy fagyok miatt az összes utépítések szüneteltek és csak a rendes utténtartási munkák lettek az utkaparók által végezve.

Kir. ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész-helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt álló fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, szökés nem fordult elő. Ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés sem az őrség körében, sem a letartóztatottnak nem alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 39 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt: fogházra 11, börtönre 24, fegyházra 1. Elítélletlen vizsgálati fogoly 3. A hódsági, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend, tisztaság és fegyelem kifogástalan.

Tanügy.

Gräfl Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsfeketehegy, Boldogasszonyfalva, Gara, Kishegyes, Őrszállás és Szeghegy községek népoktatási intézeteit meglátogatta. Az egyes iskolák külszervezetében észlelt hiányok elhárítása iránt az intézkedések már a helyszínen megtettek, amennyiben az iskolafentartók nem gondoskodnának a fogyatkozások gyökeres orvoslásáról, a legszigorubb rendszabályok foganatba tétele iránt fog előterjesztést tenni. A boldogasszonyfalvai gör. kel. elemi iskolában a magyar nyelvi oktatás nem felel meg a követelményeknek, ugyanis a magyar nyelvet a rendes tanítók egyike nem is érti, a másik pedig fogyatékosan beszél, s így az 1879. évi XVIII. t.c. és ennek alapján a közig. bizottság intézkedései következtében alkalmazott tanító, illetve jelenlegi tanítónő tanítja. Mivel ez már a tanév folyama alatt, január hóban alkalmaztatott, a kellő eredményt nem biztosíthatta.

Állategészségügy.

Illy György törvényhatósági m. kir. állatorvos jelenti, hogy az állategészségügyet

Lajos már a harmadik éve egy előkelő fővárosi ügyvédnél praktizál s nagyban készül az ügyvédi vizgára.

Szombat lévén, mint minden héten, e napon nagyanyjához utazik, hogy a vasárnap körében töltsen. Lajos a legmélyebb szeretettel vonzódik nagyanyjához, s igazán e szeretetnek köszönheti, hogy ember fog válni belőle. Ha apjától, anyjától örökölt könnyelmű vére fel töltsen néha, legyőzi mindjárt, amint nagyanyja könyveborult szemét meglátja, s hizelegve sugja neki:

— Nagyanyó, jó fiu, nagyon jó fiu leszek.

A vonat megérkezett. Gyalog teszi meg az utat a 10 perenyire fekvő kastélyig. Ősz van. A kastélykörül parkban sárgult leveleket fujdogál a szél. A nyaraló közönség már régen a fővárosban tartózkodik.

A kastély csak egy jobboldali szobáskájában ég világosság. A nagyanyó szobája ez, hol bizonyára, dobogó szívvel várja unokáját.

Halkan megy fel a lépcsőn s észrevétel nélkül akarja az ajtót kinyitni. De amint az ajtó elé ér, megáll. Kellemes esengésű női hang üti meg füleit. Valaki felolvast. A kilínesre

teszi kezét. Az ajtónyitásra nagyanyó feltekint s örömmel kel fel a pamlagról s szeretettel szoritja keblére unokáját. A felolvastó leányka is telkel és meghajtja magát.

Alig lehet több 17-18 évesnél. Egy szerű, de izléses ruhát visel, fehér köténykével. Sötét haja koszoruban van fején. Arcát két sugárzó fekete szem teszi széppé.

— Nézd Lajoskám, mióta nem voltál itt, egy leánykára tettem szert. Jöjjön Klárka, szoritson kezet unokámmal. Remélem, hogy jó barátok lesznek.

— Klárka kezet nyújtott, majd engedelmet kért a távozásra. A vacsora után néz, mert a vendég bizonyára éhes.

Távozása után ily szavakkal fordult Lajos nagyanyjához.

— De hol tettél szert nagyanyó e leányra?

— Emlékszel ugye bár gyermekem, hogy már mult vasárnap panaszkodtam, hogy az öreg Sára néni nem győzi a munkát, s hogy Julis, a kis eseléd a városba készül.

Héttől az újságban e hirdetés vonta magára figyelmemet:

„Egy szerény árva leányka keres magának otthont. A fizetés bármilyen csekély lehet,

csak szeretetet kér. A háztartás minden ágában szívesen segítkezik.“ Az ajánlat megtetszett. Én is öreg vagyok, Sára néni sem sokáig győzi. Irtam tehát az újságban megadott címre, hogy keressen fel. Kedden a vónattal kijött. Megegyeztünk, s szerdán már véglegesen ide költözött. Egyelőre semmi fizetést nem kér. Pár napi utléte után eskü a legjobbakat mondhatom róla. Szorgalmasan dolgozik. Julist elbocsájtám, tehát ő végzi a takarítást, aztán segít az öreg Sárának. Ebéd után felolvast, néha zongorázik. Aztán kézimunkával mellém ül s eseevegünk. Valóságos áldás reám. Hisz oly egyhangú volt már életem, mióta te távol vagy s hetenként csak egyszer látogatsz meg. Most e pár nap csupa derű, napsugár volt reám nézve. Remélem, nincs semmi kifogásod eselekedetem ellen.

— Dehogy nagyanyó, sőt szívből örülök. Hisz ugy is oly sokat aggódtam miattad, hogy egyedül vagy.

A vacsora az ebédlőben van, kérem tessék átfáradni! E szavakkal zavarát meg Klárka nagyanyó és Lajos beszédét, majd Kálnokynének karját nyujtv, átvezeté az ebédlőbe.

(Folyt. köv.)

viszonyitva az előző hónap állapotához, kedvező javulás észlelhető, eltekintve a rühkórtól, amely a tavaszi időszakban különben is gyakrabban jelentkezik, — a többi ragadós állati betegségekkel fertőzött községek száma tetemes apadást mutat.

Az ősember.

(Dr. Dobs László egyetemi tanárségének előadása a Szabad Lyceumban.)

II.

1856-ban dr. Virchow a Neander völgyében találta az ősembernek első, hiteles koponyáját. A koponyatető rendkívül lapos; homloka szinte teljesen, olyan keskeny; a szempödrök felett pedig másfél ujjnyira kiugró ereszek vannak. A többi csontok is elárulják, hogy a koponya hordozója a fejlődésnek legelső fokán lehetett. A combcsontok pl. nem hajlottak, mint a járó embernél, hanem egyenesek és durvák, a fogai is még redősek, mint a ragadozó állatoknál vagy emberszabású majmoknál.

Ez volt az első homo primigenius melyet kiástak. Virchow azonban maga szólította táborba a tudósokat ellene. Olyan ember koponyájának nyilvánította, aki gyermekkorában angolkóros volt, később meg kösvényes. Azután a fejét is bevették. Későbbi leletek azonban megdöntötték Virchow okoskodását s a Neanderthali leletnek ősember voltát igazolták. 1877-ben ugyanis Belgiumban a Namour völgyében a Spy barlangban két hiteles ősi csontvázat fedeztek fel, melyek éppen olyanok, mint a Neanderthali, sőt még sokkal hatalmasabb szomlódókiv ereszeket láttatnak. A Spy-lelet után sorra fedeztek fel azonos jellegű csontvázakat Angliában, Németországban, a Sipkaszorosban, sőt Kramberger Korjánovics zágrábi tanár egy krapina teplici ősi barlangban 1894/5-ben tíz homo primigeniusnak esontját tudta kiásni. Ezt a leletet nem csupán a kiásott egyének nagy száma teszi rendkívül értékesé, hanem főleg az a körülmény, hogy a csontok különböző korú egyéneknek valóságos homo primigenius családnak a maradványai. E nagy számú s azonos jellegű leletek kétségtelenül bizonyítják, hogy a kvartér korban élt egy emberfajta, mely nagyjában megegyezik a mai emberrel, de morfológiailag más fajtát mutat. Ezzel szemben a kvartér-korszak végéről és a historiai kor elejéről való, s mind nagyobb és nagyobb mennyiségben napfényre hozott leletek már nem mutatnak olyan lényeges különbséget. A homo sapiens, a mai ember, mint Darwin mondja, rendkívül esőkönnyűs egy egyén, csak egyetlenegy fajtát mutat.

*

Ha már az ember a harmadkorban létezett, önkénytelenül fel a kérdés, nem létezhetett-e a másodkorban is, melynek rétegeiben eddig csak állati maradványokat találtak, vagy melyik volt az az őslény, melyből az embernek ki kellett ágaznia.

Azt ugyan nem mondta senki sem, hogy az ember a majomtól származik, de viszont az is elvitáztatlan tény, hogy a hasonlóság nagy vele, különösen az ugynevezeti anthropoid vagy emberszabású majmokkal, minők a csimpanz, orangutang, gorilla s első sorban a gibbon. A rokonságot igazolja az összehasonlító anatomia, a fejlődéstan, a morphologia, csattanós bizonyítékot szolgáltat reá a vérfestéssel való kísérlet. E szerint bármely más fajta élő állatnak vére mérgező hatása az ember véreire és viszont. Az egyik-

nek vérsavója elpusztítja a másikat véresejtjeit. A bázinyúl pl. elpusztul az ember véretől, ha a vérebe fecskendezzük. Ellenben a anthropoid majmok vére az ember véreire és megfordítva nem mérgező hatása. Ha pl. a gorilla véredényeibe befecskendezzük az ember véret, semmi baja sem lesz tőle.

Ha nem is állíthatjuk, hogy egyik a másiktól fejlődött, viszont nem tartjuk lehetetlennek, hogy mind a kettőnek közös őse volt valamikor. S ezt az összekötő kapcsot az anthropoid majmok és az ember között kereste már Darwin, s utána nagyon sokan anélkül, hogy megtalálták volna. Most azonban úgy vélik, hogy Dubois Jenő, hollandi szolgálatban álló orvos, megtalálta Jáva szigetén. Csontjai arra vallanak, hogy két lábán járt s agyának köbtartalma 800 cm³ lehetett. Megjegyezni való, hogy ma is vannak emberek 900 cm³ agyköbtartalommal. A tudósok egy része azt mondja róla, hogy még majom, mások azt állítják, hogy már ember. Ez az egyed a pithecanthropus erectus, a kétlábos járó majomember.

Häckel Ernő, a híres jénei tanár egyenes vonalban le tudja vezetni az embert az egy sejtű amoebától. Idáig mi nem megyünk. Ez olyan kérdés, melynek megoldása még évezredek fog megkívánni.

H i r e k.

Személyi hír. Fernbach Károly főispán a vármegyét és várost illető több fontos ügyben tegnap Budapestre utazott, ahonnan holnap érkezik vissza.

Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kellner Fülöp újvidéki polg. iskolai tanítót a IX. tiszteleti osztályba rendes tanítótá nevezte ki illetőleg léptette elő.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Heckenshoffer Mihály zombori ügyészségi irnokot az újvidéki törvényszék fogházába fogházfelügyelővé nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Schrott Béla zombori lakost a zombori kir. pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben fogalmazó-gyakornokká kinevezte.

Új gazdasági tudósítók. A földmívelésügyi miniszter Bács-Bodrog vármegyében Sauerborn Károly földbirtokos zombori lakost és Cservenka Lajos földbirtokos, zombori lakost Zombor város területére nézve, Rosenberg Emil földbirtokos, bácsalmási lakost a bácsalmási járásra nézve, Németh Imre állami iskolai tanító, zombori lakost az apatini járásra nézve, Prodanovics László könyvelő, szenttamási lakost, Szűszner Ferenc tanító, bácsföldvári lakost és Botka József községi segédjegyző, bácsföldvári lakost az őbesei járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság választmánya folyó hó 9-én, szombaton d. u. 6 órakor a zombori Polgári Kaszinó tanácstermében gyűlést tart.

Táncfűzerke. A Tulipánkert-Szövetség helyi főnöke — mint már múlt számunkban megemlékeztünk — március hó 9-én az „Elefánt” szálló összes termeiben táncfűzerkét rendez. Tévedések elkerülése végett figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy a táncfűzerke nem, mint sokan hiszik, 9 órakor, hanem fél 9 órakor kezdődik. A táncfűzerke nagyon sikerültnek ígérkezik. Az előrelátó rendezőség kérelmére a város tanácsa ez alkalomra átengedte a színház előcsarnokát, amely télikertté lesz átalakítva s ezzel is több lesz a vendégek elhelyezésére szolgáló helyiség. Felülvezetéseket, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a vígalmi bizottság.

Közgyűlés. A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat évi rendes közgyűlést f. hó 10-én, vasárnap d. e. 9 és fél órakor tartja a vármegyeház kistermében. A társulat minden rendű tagjait s az érdeklődő közönséget ez uton is meghívja az elnökség.

A zombori Kereskedelmi és Iparbank válsága. Városunk legrégebbi pénzintézete, a Kereskedelmi és Iparbank f. hó 9-én közgyűlést tart. Ugy halljuk, az igazgatóság azzal a javaslattal lép a közgyűlés elé, hogy a részvénytőkének veszendőbe ment felét leírják. A részvényesek egy része nem hajlandó az igazgatóságnak ez irányban való felelősséget közgyűlési határozattal fedezni s indítványozni fogja a törvényszabta felszámolást.

A zombori vásár. A zombori országos vásár folyó hó 24. és 25-én lesz megtartva.

Rákóczi hamvainak új nyugvóhelye. A magyar mérnök és építész-egylet memorandumot intézett a kormányhoz, amelyben arra kéri, hogy Rákóczi Ferenc fejedelem hazahozott hamvait mostani nyugvóhelyükről vitesse át a jászvári prémontrei kanonok-rend kassai templomának kriptájába, a fejedelem nagyanyja és édesapja mellé. Az egyesület a díszes füzetben kiállított memorandumot megküldte az ország összes törvényhatóságainak, pártolás és támogatás végett.

Sorozás a vármegyében. Vármegyénk egyes járásában az idei fősorozás a következő napokon fog megejtetni: Apatinban március 4-től 9-ig, Bácsalmáson március 11-től 19-ig, Baján március 21-től április 3-ig, Zomborban április 13-tól 20-ig, Újvidéken március 1-től 9-ig, Palánkán március 12-től 16-ig, Hódságon március 19-től 26-ig, Kulán április 4-től 10-ig, Titelen április 20-tól 23-ig, Zsablyán április 26-tól 30-ig, Zentán a járásnál március 1-től 9-ig, Zenta városnál március 12-től 16-ig, Obeesen március 20-tól április 3-ig, Topolyán április 19-től 29-ig.

Józan egyesület. Dr. Hollós Istvánnak a zombori Szabad Lyceumban az alkoholizmusról tartott előadása, mely lapunkban is megjelent, a társadalom különböző rétegeiben élénk visszhangra talált. Az alkoholizmus ellen való küzdelem megindítása céljából dr. Patay Sándor ügyvéd, e hó 4-én a Munkás Othon helyiségébe értekezletet hívott össze. Az értekezleten dr. Patay Sándor elnök ismertette az alkoholelles mozgalom célját. Élénk vita után a gyűlés egy héttagu bizottságra bizta annak a megállapítását, hogy Józan egyesület alakuljon-e, mely tagjaitól nem kíván fogadalmat a szeszitalok élvezetéről való végleges lemondásra nézve; vagy bevárják a Good Templar páholy megalakulását, melynek tagjai már szigorú fogadalmat tesznek, hogy mindentelje szesz ital élvezetétől végleg tartózkodnak. Figyelemmel kísérik e fontos szociális mozgalomnak további fejleményeit. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Debrecen példájának követői akadtak. Legújabbban a háromszékmegyei Gelence és Bereck nagyközségek egyhangulag elhatározták, hogy a koresmákat és más szeszitalméréseket vásár- és ünnepnapokon zárva tartják Zombor városra s a bácskai többi városokra és községekre is ráférne ily nemes határozathozatal. Ez volna az alkoholelles való küzdelemnek egyik legcélravezetőbb eszköze.

A zombori önkéntes tűzoltó testület f. évi március hó 3-án tartott évi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy mivel a színházban tartott műkedvelő előadásokra a testülettől a színházban szükséges tűzorséget sohasem kérelmezték, ezentul, amennyiben egyes testületek, műkedvelők, ugyszintén bárki más a városi színházban előadásokat tartanak, az előadásokra és az azokat megelőző próbátartásokhoz szükséges színházi tűzorség kirendeléséről csak az esetben gondoskodik, ha ez iránt a testület vezetőségéhez szóban vagy írásban az őrtanyára címezve kérelemmel fordulnak. E kérelmezés elmaradása esetén a testület vezetősége nem tudhatja, hogy ki és mikor veszi a színházat előadás tartása végett igénybe, s így a színházban szükséges tűzorség kirendeléséről — mely esetleg díjazással is jár — nem intézkedhetik. E mulasztás folytán a színházban előfordulhat tűz vagy egyéb szerencsétlenség gyors elhárításáról sem intézkedhetnek.

Országos vásár. A legközelebbi újvidéki országos vásár március 16., 17. és 18-án tartatik meg s arra sertések és egyéb állatok vérszentes helyekről felhajthatók.

Március 15. Márciusi szellő lengi már körül a völgyet és a halmot és esőkjaival felébreszti a meghalt természetet: rügyet fakszt a lákon. Közélg a szabadság születésnapja is, március 15, mely nincs ugyan piros betűkkel nyomva a naptárban, de mégis öröm ünnepe az egész magyar nemzetnek... Diadal koszoruzta Kossuth Lajos küzdelmét, diadal az ifjúságét, melynek szívében Kossuth lángszava gyújtotta föl a lelkesedés tüzét, acélosította meg a nagy tettekre kész tettvágyat és akaratot. Közélg a szent szabadság nagy napja s ünnepegni fog ismét az egész nemzet, egygyé forr a multak szent emlékeimél minden igaz magyar szív.

Szabad-Lyceumi előadás. Dr. Dobsa László a jövő vasárnap, 10 é. n. d. u. fél 6 órakor folytatja és befejezi nagy érdekű előadását az ősberről. Ez alkalommal az ősberről fog szólni. Az előadást ismét több vetített kép fogja kísélni. — Mint értesülünk, a következő vasárnap pedig (17 é.) Sziebert Imre, a magyar államvasutak gégyárának tisztviselője fog a Lyceumban előadást tartani. Előadásának tárgya: A villamos ság a nagy vasutak szolgálatában. 64 vetített képből bemutatja az újkor technika vívmányait. Ez előadást már Budapesten is megtartotta az Erzsébet népakadémián nagy érdeklődés mellett. Mind a két előadásra különösen föl hívjuk a közönség figyelmét.

A függetlenségi kör építkezése. A zombori függetlenségi kör f. hó 4-én tartott választmányi ülésében tárgyalta az építkezési bizottság jelentését s elhatározta, hogy a kör székházát részvénytársasági alapon építi fel. 1500 db 100 koronás részvényt bocsátanak ki 150.000 korona értékben s azon kívül ugyanakkora törlesztéses kölesont vesznek fel. A 300.000 korona költséggel épülő székházban lesz étterem, kávéház, nagyterem s több vendégszoba a kör helyiségein kívül. A részvények jegyzésének határideje f. évi május 15-ike. A részvény névértékének 10% a az 1 kor. alapítási költséggel együtt az aláíráskor, 20%-a az alakuló közgyűlés után 8 nap alatt, 70%-a pedig 1908. januárius 1-éig fizetendő le a társaság pénztárába.

Elhunyt pap. Pfaltz Jakab, bácsujlaki plébános, a mult héten 44 éves korában elhalálozott. Az elhunyt három évvel ezelőtt még zombori káplán volt, a városunk társadalmában, különösen a Polgári Kaszinóban és a dalárdában közszerepetnek örvendett. Halála őszinte részvétet keltett tisztelői és barátai körében. Az egyházi hatóság a bácsujlaki plébánia ideiglenes vezetésével Schnobl Ferenc zombori káplánt bízta meg.

Jönnek a szalonkák. A vadász-sport kedvelői örömmel olvasták a naptár mult vasárnapja melle írott vörösbetűs szót: Oculi — mert ez annyit jelent, hogy figyelni kell — jönnek a szalonkák! Csak hogy egy kis bökköny van a dologban. Ezek a hosszú esőrű különleges szárnyasok nem naptár szerint költözködnek, hanem az időjárás szerint. Az idén pedig nagyon visszaestünk attól a tavasztól, amelynek langyos fuvalmára utra kelnek az erdei szalonkák, hogy fölöttünk elszállva, rendes nyaraló állomásaikra, föl a magas Kárpátokba vonuljanak. Az „Oculi“ az idén csak annyit jelent, hogy gyenge tél után s korai tavasz ébredésekor kimehetett e napon a vadász lasre, hogy megfigyelje az erdei életet s kísesse, vajjon érkezett-e már az első közül egy-egy szállásosnáló szalonka? Az idén még két hetet várhatnak a Nimródok: előbb alig kerül lövésre az a várva várt madár. Nedvesség van elég, a talaj jó: de a hideg sokkal erősebb, sem hogy a vonulás már most megkezdődhetnék.

A zombori róm. kath. legényegylet elnöksége a következő meghívót bocsátotta ki városunk kereskedőihez és iparosaihoz: Igen tisztelt Uram! A zombori róm. kath. legényegylet a telepítendő székházában legény convictust akar létesíteni, hol tiszta

lakás és élelmezéssel látatnának el a legények. Ennélfogva felkérem a tisztelt címet, hogy az ügy megbeszélése céljából tolyó évi március hó 10-én délután 3 órakor a legényegylet helyiségében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjék.

Nyilvános nyugtázás. A Tulipánkert Szövetség zombori fiókja ez uton nyugtatja a befizetett tagsági díjakat. (III. közlemény) A tagsági díjakat lefizették: Lyachovich Akos, Fehér Jenő, Fehér Jenőné, Krump Vilmos, dr. Kiss Dezső, Tomcsányi Aladár, Michailovits Kornél, Kugler Béla, dr. Zákó István, Schmausz Endre, Payerle Nándor, Müller Sándor, Knezevich József, Roheim Zsigáné, Nedeczky Konstantin, Németh Ignác, Than Hermann, Bondi Arnold, Földvári Mór, Vidákovits Hermina, Spitzer Sándor, Spitzer Mariska, Matarrits István, Lupri Mihály, Király Gyula, dr. Dékány Adolf, Magyary Pál, Blasehek, dr. Sági Samu, Krausz Miklós, Radány Péter, dr. Karácson Gyula, Klemm Gyula, Szieber Ödön, Polgár Ella, Salgó László, Krudy Géza, Lázár Herman, Gräff István, dr. Veszelovszky József, Herzog Izidor, Schöffler József, Herzog József, Jeisel Henrik, Prokópy Imre, Lányi Mór, Ernst Antal, Manhold, Pein Adam, Rausch Ede, Szondy István, Szondy Mátyás, Proch, Józich Gyula, dr. Scheer Arminné, Balogh Ernőné, Blumenthal Adorján, Heindhofer Róbert, Tuna Gusztáv, Papp Imre, Révész Lőrinc, Engel Morné, Styrum Mór, Gombos Morné, Jelich Mihály, Szabó László, Weidinger cég személyzete, Pallein János, dr. Andries, Tót Albert, Hennings, Grüner Samu, Kemény Jenő, Rajháthy, Nagy, Oláh, dr. Feles Adolm, Paxy, Kautz, Holzer Márton, N. N., Hermann, Ertl János, Szücs, Csapó Samu, Jusits Antal, Villy Mihály, dr. Gábor Izidor, dr. Pallai Zoltán, Vuits N., Lovassy István, Gvidó János, Báthory Károly, Gallé Adam, Hirsch Fedor, Abraham Győző, Schwartz József, Fölker József, Cserniczky Andor, Kókay János, Kassovitz Armin, Török Sámuel, Boross Lajos, Frusa József, Császár Julián, Penz Agoston, Wenhardt Ferenc, Karcher Károly, Popp György, Törös Sándor, Langmähr János, Tenus Tivadar, id. Gaal István, Pentz Jenő, Ponauc Sándor, Gulyás György, Kiss Gyuláné, Kiss Gyula, Sztolisch Sándor, Bosnyák Ferenc, Verbovsky Ernő, Kovács Imre, May Mátyás, Gujás József, Krump Ferenc, Krump Anna, Herneberg Sándor, Raisz Lajos, Predragovics Szilárd, dr. Buják József, Essigmann Károly, Arnold Sándor, Fodor Mihály, Stebler Antal, Major József, Sztrilich Béla, Bärzi Iván, Tantner Ottó, Lung Gábor, dr. Turányi Zsigmond, dr. Gál Rezső, Mayer Nándor, Mayer István. (Folyt. köv.)

A nagy idők tanui. A Hadsereg című lap közli a következő kimutatást a még életben levő 48 as hősokról: Egy tábornok (Görgey Arthur), 17 törzstiszt, 675 főtiszt, 8715 altiszt és közhonvéd élt még a mult év végén. Az özvegyekkel együtt ma 10 082 en élveznek még nyugdíjat az egyre kevesbedő öreg hazafiak közül.

Nyilvános nyugtázás. Az „Országos Díjok Szövetség“ nek az állami díjnokok kenyérért való mozgalmában anyagi szükségleteinek fedezése céljából Császár Aranka által gyűjtött adományok: Császár Julián, Ballon Antal, Zombori Takarékpénztár 2—2 kor., Inotay Ede kor. 50 fill., Popp György 1 kor., 20 fill., Habram Mariska, Márts Mariska, Szieber Ödön, Jorgovics Döme, Fodor Mihály, Vuits Péter, Gaál István, Pomutz Sándor, Labancz Sándor, Stvrtezky Ferenc, Törös Sándor, Foldes Albert, Hukk Kálmán, Langmähr János, Moldován Lajos dr., Hubay Miklós, K. J. Ugray Lacika és társa, Sembery N., Takácsy Sándor, Pánits Koszta, Habram Rozsika, Magyar N., Jánosy Károly, Kron Károly, Szigethy József, Késmárky Béla, Mihályi János, Vass Ferenc, Főző Sándor, Nagy Nándor, Ehrlich Nándor, Harmuth József, Polzovits, Major József, Báthory Károly, Gallé Adam, id. Heindhofer Róbert, Inotay Gyula, Raab, Kohut Kálmán, Popovits Mirkó, Thész Gusztáv, Essigmann Károly, Karcher Károly, Harkay István, Frusa József, Boross Lajos, Császár Aranka 1—1 kor., Rajesich Jenő,

Gujás György, Travnyik Béla, Backhausz Adam, Móra Jozsetné, dr. Cserniczky Andor, Jenev Aladár 60—60 fill., Császár Erna, Pentz Jenő, Vikár Elemér, Uriga Lajos, N. N., Szende, Stein Jakab, Walient József, Wenhardt Ferenc, Albrecht Kálmán, Ackermann, Abraham Győző, Gvidó János, Ripezó János 50—50 fill., Császár Károly, Gerhard, Tordy Béla, Hantosy Jolan, Sey Sándor, Hoscieslavszky Albert, Lukits Félix, Bernhard, Bertolinó, Babics György, Schwartz, N. N., Komáromy Gyula 40—40 fill., Guzsvány Antal 30 fill., N. N., Pentz Imre, Dávid Pál, T. J., Vukadinovits, Pethő Géza, Nyul Aladár, Tóth János, Lévy Zsuzsika, Arnold, Horváth, Hoffmann 20—20 fill. — A gyűjtés 80 kor. 20 fillért eredményezett a díjnokok mozgalmának céljaira, mely összeget a gyűjtő 497. számú utalványon felküldött rendeltetési helyére.

Megszökött huszár. Katonaszökevényi köröz a szabadkai rendőrség. Szunyida Jánosnak hívják. Sehogy sem volt nyére a subordinatio és faképnél hagyta bajtársait. Szunyida petróci születésű és polgári foglalkozása az őrmesterség. A szökött huszár a szabadkai 4. honvédszázrednél szolgált mint közlegény.

Öngyilkos szerelmes. Józies Ferenc kereskedősegéd, ki a Senőn féle cég-nél is alkalmazásban volt, a napokban Budapestről Zomborra jött s egy lányos háznál mint kéro lépett föl, de kosarat kapott. Ezt annyira szivére vette, hogy a mult szerdán föbe lötte magát.

A pénzhamisító áldozatai. Erdekés bűnpört tárgyalta a napokban a szegedi kir. ítélőtábla. Popovits Mihály újvidéki asztalosmester Rác Mihály és Csipő Mihály földmivesektől rövid időközökben ezer, majd ezerszáz koronát esalt ki azzal az ígérettel, hogy 2600 koronáért pénzhamisító gépet fog vásárolni. A kiesalt pénzt azutan elvitte Wild Ferenc cinkogratushoz, aकिनél megrendelte a pénzsajtót. A gép azonban sehogysem akart elkészülni. Popovits több ízben föl szólította a cinkogratust a gép szállítására, de mindig eredménytelenül. Popovits sem akarta hagyni a maga igazságát és — bár hihetetlenül hangzik — csalásért bünvádi eljárást indított ellene az újvidéki törvényszéknél. A bíróság megtartotta a tárgyalást, de Wild Ferencet bizonyítékok hiányában fölmentette ellenben az ügyész a tárgyalás után kétfrendbeli csalás címén vádat emelt Popovits Mihály ellen. A törvényszék három évi börtönrre ítélte. A pörül járt asztalosmester megfölebbezte az ítéletet. Így került az ügy a szegedi ítélőtáblához, amely előtt Popovits azzal védekezett, hogy őt a budapesti államrendőrség megbízta a délvideki pénzhamisítás tanulmányozásával. Majd azzal vádolta önmagát, hogy nem esalta meg a két napszámot, mert készítettek hamis pénzt, de elásták az újvidéki határban. A tábla figyelme kívül hagyta ugyan a védekezést, de Popovits büntetését leszállította mástél évi börtönrre. Az elítélt fölebbezett. — A szelhámos asztalosmesternek áldozata is van, amennyiben az egyik beesapott földmives: Csipő Mihály időközben a büntetéstől való félelemből öngyilkos lett.

Számkivetés után. Csuka György dávidi lakos azzal fenyegette meg Korsánszky Ferencet, hogy agyonüti, Korsánszky a fenyegetéstől megfölemlítve, pénzzé tette mindenét és Szlavoniába költözött. Négy év után azt hitte, hogy haragosa már kibékült vele és honvágytól üzelve, visszatért szülőfalujába, Dávodra. Alig tette a lábát a falu határába, az első ember akivel találkozott, Csuka György volt. Amint Csuka meglátta Korsánszkyt, egy karót ragadott és azzal régi haragosaát löttötte. Az esetet Korsánszky feljelentette a bajai bíróságnál.

Az avarok rövid szereplését Európában, az Endrei Zalan féle Világtörténelme e heti száma mondja el és egyuttal Nagy Károly utódainak történetét tárgyalja. A füzethez igen sikerült szép szines műmellékletet csatoltak. Az általános műveltségnek eszköztül szolgálmi volt ennek a munkának a célja megindításakor és ezt a célt határozottan sikeresen szolgálja is. Aki ezt az érdekesen és jól megírt kezekkel gazdagon tarkított munkát

megakarja ismerni, kérjen mutatványfüzetet, melyet díjmentesen küld a Világtörténelmi kiadóhivatala. Budapest, VI., Eötvös utca 26/d

Eltűnt kereskedő. Kovács Dánielnek Szabadkán egy kis szatósüzlete volt. Összevissza 2400 korona adósságot csinált az üzletére, amelyből sehogy se tudott megélni. Megmaradt kevés áruját és butorát becsomagolván, kiszállította a vasutra és álnév alatt feladta, ő maga pedig elutazott ismeretlen helyre. Valamelyik hitelezője neszét vette a dolognak, feljelentette csalás miatt a rendőrségnél, amely a vasuti állomáson az árut és butort lefoglaltatta — de a kereskedő eltűnt.

Igaza van. A paraszt furfangos észjárásáról szól ez a történet. Az ember behozott egy kocsis búzát a buzakereskedőhöz, hogy eladja. Utközbe megáll és bemegy egy vaskereskedésbe.

— Adjon Isten jónapot — mondja — tessék engem megmérni.

A kereskedő eleget tesz a kérésnek, megméri a parasztot és közli vele az eredményt:

— Nyolevanegy kilót nyom kend.

— Köszönöm — szól a paraszt és indul kifelé. A kereskedőt azonban érdekli az ügy. Ritka eset, hogy a paraszt kíváncsi a testsúlyára. Megkérdi hát tőle:

— Miért mérte meg magát öreg?

Fontoskodó arccal felel a paraszt:

— Azért, mert az ur mértékjét nagyon pontosnak tudom. Ha most elmegyek a kereskedőhöz, az lesz az első dolgom, hogy megmértem magam a mértékjén. Ha kiütöm rajta a nyolevanegy kilót, akkor jó a mértékje és akkor eladom neki a búzát. Ha meg kevesebbet nyomok rajta, viszem a búzát egy másikhoz.

CSARNOK.

Niagara.

Irta és a Bács-Bodrog Megyei Irodalom Társaság második felolvasó ülésén előadta **Vértesi Károly**.

(Folytatás.)

Mindnyájan elnémulunk, szinte félelem vesz erőt rajtunk, mikor a vízszintes, 25 méter vastag mészkőpadról a zuhogó habok vílága felé közeledünk. Elhaladunk mind a két nagy, rohanó vizesés mellett, alatt, előtt. Megnőnek azok szemünkben, mint amikor Rómában Szent Péter templomát közelítjük meg.

Tisztán kivehető szabadszemmel az óriási patkóalak, a sziklatörések formációja szerinti vizesés. A legszebb patkó, melyet életemben láttam, szebb annál, melyet gyémántokkal kirakva láttam a Tiffay House-ban, New-Yorkban, mint az ötvösmunka egyik legszebb remekét.

A lezuhant sziklatuskókról felesap az ár, olykor toronymagasan, hiszen az elemeknek van itt siró, bömbölő, haragos nagy tusája egymással, egyik se akar engedni az erejéből, uralmából egyik a másikra rohan bős haraggal, de őrt áll fölöttük a természet örök törvénye: eddig és nem tovább!

Örülök, hogy a pompában alábukó hullámokat, mérték nélküli erőnyilvánulást, a tündöklő viznek lefordulását, páráknak a szállását láttam. Bizony, nagyon szép volt az! Megragadó hatás, remek kép. Nem mulasztok el megnézni semmit sem.

Két nagy ország között vizen járva a kis hajón, partot érünk. Mi megyünk, mások jönnek. Szép e? kérdezik. Menj és láss! Ne

félj a vízpokoltól, nem kábit, nem szagatja füledet, látni, hallani egyaránt kellemes, csak apránként nézd meg, ne egyszerre, amikor tanulmányozod az elemek törvényét, a mélységet és magasságot nézed, mindig hagyj valamit a sejtésnek és titokzatosságnak.

Ismét a magasban vagyok, állok a merész hajlású hidon, azután sétálok, ismételve nézem meg, amit láttam már, mindig új természeti szépséget fedezek fel, minden sarkon, fordulónál másilyn látvány, új kép, szebbnél szebb tárul a szem elé, vajjon ki birna velük betelni?!

Visz a kíváncsiság, a látvány, tudvány szárnyakon emel. Mindent látni kívánok, azt is, mi a víz mögött van.

Ismét egy dollárral sarcol meg az amerikai élelmesség, mikor a Szelek-barlangjába akarok menni, pedig nagy az akaratom oda eljutni.

Az amerikai vizesés nyugati részén a Goat- és a Luna sziget között van.

Nyar van, mégis fűtik a kályhát a szobában, melyben levetkőzünk. Gyapjuból való vastag kelméjű alsó ruhát húzunk fel, egyéb felsőt öltünk magunkra, végre a vízhatlan legfelsőbbet, fejünkre nyomják a hegyben végződő sapkát, oda erősítik a köpenyeghez, szél le ne kapja, víz el ne hordja. Ma már nem emlékszem, hogy milyen volt a lábbeli, de szárazon nem maradt a lábam. Uraságoktól levetett, olyan ruha volt, melyet aikkal sokan viseltek, úgy néztünk ki, mint az eszkimók.

Megindultunk lassu menetben, akadályozott a több réteges, szokatlan öltözködés, mellen magunkhoz szoritjuk a lebernyeget, a fejfedő alól alig látszik ki a szemünk, szóval, a furcsa fürdőruhában ijesztő alakoknak illünk be, komikum.

Lépesőronon megyünk le, a vezető elől jár.

Azokra a kőszikladarabokra, roppant nagyságu kőtuskókra, melyeket a víz sebje nagy idők segítségével előbb alámosott, azután alapot veszelve letördelt, legördített, magával ragadott és aláhengerített, azokra a kődarabokra van erősítve egy deszkapadló, gyarló, mégis vaskorlátal.

Az időszakok sziklái és sziklái közt kívülről kerüljük meg a vizesést és sikamlós utakon megyünk alá, haladunk előre, esetleges elesusszással, örvénybe. Pillanatnyi felvételekre igen alkalmas képeket adhattunk volna, mikor a letört sziklatömbök utvesztőjében az idevaló ruhában, bubusok módjára cammogtunk.

Szemem káprázott, mert a vizeseppeknek a milliárdjai mind gyémántkövek ragyogtak a napsugárban.

Erős idegzetű ember legyen, aki vállalkozik az ördögnek erre a szédületes útjára, én nem nevezhetem másképpen. De ha csak szédületes, köd és eső, nedves elem volna csupán!

Mikor a sziklafal és a fölött kristályivalakban zuduló vizesés egyik ága alá, mögé kerülünk s az ivoltozatos üreg tágas sziklamélyedésében, a gőzzé porlott vízparányok között vagyunk, majd elfúj a dühös szélroham, mely sohasem szünetel, azért sohasem felejtjük el, hogy a széltől nevezik el Szélbarlangnak a helyet, mely nem is barlang voltaképpen. Rosszabb a barlangnál, mert annál, ki-be egy ut.

Itt az egyik uton be, a másik felén ki, de ami ezek közé esik, a légerő, vízhasogás, szélrikoltás az a szörnyen félelmetes, azért emlékeztetes.

Sohasem voltam világeletemben ilyen erősen húzó légvonalban, hiszem, nem is leszek ilyen chaosban. Ordított a levegő.

A sziklafal és a vizesés között vagyunk, a megszorult levegő erőszakosságának a közepette. „Neptun Paradicsomában“, igazán borzasztó szép jelenet. Csodálattal vegyes megdöbbenés. Szememet nem nyithatom, mintha boszorkányüstbe kerültem volna, melynek a vizét az alvilági furiák most akarnák felforralni. Mintha mennykővek hullanának mellettünk, fülsiketítő hangokat hallunk, mintha ágyukat sítőgetnének el a fülünk mellett. Tépi a hallóérzékünket s a legerősebb emberi hang is elnémul a szélüregben. Görgő robaj. Mintha egy pokoli énekkar zuditana irtózatot, lármás hangokat a fülünkbe s folytonosan azt hangoztatná: végünk van. Mintha a föld renge a lábunk alatt.

A bömbölő víztömeg, esésében, apró részeiben, csöppjeiben, akadályul szolgál magának s annyifelé csapkod, amennyi felé freccsenhet. Mintha minden esépp az óceánba jutni törekednék, attól tartana, hogy elmarad. A költők által megénekelte vizgyöngyök, lám, milyen gorombán bálnak el az emberrel, aki torlódásukban akadályul szolgál nekik, rákvörösrre csipkedik fel annak az arcát, ha legkisebb részén hozzáférnek. A dőrej, a robaj megsemmisítő hatást gyakorol reám, a fülnek, szemnek felejtethetetlen. A szuró, szagató víz-cseppeket a képünkre, szemünkbe kapjuk, gondoljuk, hogy kivágják azt.

Felemelem a balkezemet s a kézfej mellett a belocsódott, ruha ujjában meggyülemlt hideg víz, mint valamely hideg kigyó fut végig a testemen. Brr!

Az elképzeltetlen milliárd vízporban, a poreső, megakadályoz a látásban, lépésről lépésre, csak előre, nem hátra, vezető ember tartja kezét az elsőnek, mi pedig láncolatban egymásét. Én eleresztettem, gondoltam, hogy jobb lesz úgy. Rosszabb volt az, az idegtépő pokoli zajban magamra voltam hagyva, se láttam, se hallottam. Egy elszabadult vízhu lám oldalba vág, úgy éreztem magamat, mintha alattam, fölöttem, mellettem minden mozogna és a tétovában kissé elmaradok. Inkább hátra, mint előre szerettem volna tapogni, mert annyi vízzel itatott levegő hatolt a számba, hogy fullasztott. A nagy légnyomásban, tudomnak a nagy feszülésekor, ösztönszerűleg becsukom a számat, így jobb volt, azt hiszem, hogy könnyen megfullad az, aki vesztig marad és nem iparkodik előre. Idegeim összeszedésével, izmaim megerősítésével, szemem kimeresztésével egy kettőre kijutottam.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.30—3.00, muhar 3.50, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.90, szeeska 2.40, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.10, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.65, tengeri 5.35, rozs 6.60, árpa 6.70 kor. 50 kilónként.

Március 15. Márciusi szellő lengi már körül a völgyet és a halmot és esőkaival felébreszti a meghalt természetet: rügyet fakaszt a fákon. Közleg a szabadság születésnapja is, március 15, mely nincs ugyan piros betűkkel nyomva a naptárban, de mégis öröm ünnepe az egész magyar nemzetnek. Diadal koszoruzta Kossuth Lajos küzdelmét, diadal az ifjúságot, melynek szívében Kossuth lángszava gyújtotta föl a lelkesedés tüzet, acélosította meg a nagy tettekre kész tettvágyat és akaratot. Közleg a szent szabadság nagy napja s ünnepe fog ismét az egész nemzet, egygyé forr a multak szent emlékeinél minden igaz magyar szív.

Szabad-Lyceumi előadás. Dr. Dobsa László a jövő vasárnap, 10. é. d. u. fel 6 órakor folytatja és befejezi nagy érdeklő előadását az ősemerről. Ez alkalommal az ősember életéről fog szólni. Az előadást ismét több vetített kép fogja kísélni. — Mint értesülünk, a következő vasárnap pedig (17. é.) Sziebert Imre, a magyar államvasutak gépgyárának tisztviselője fog a Lyceumban előadást tartani. Előadásának tárgya: A villamos ság a nagy vasutak szolgálatában. 64 vetített képpel bemutatja az újkor technika vívmányait. Ez előadást már Budapesten is megtartotta az Erzsébet népakadémián nagy érdeklődés mellett. Mind a két előadásra különösen föl hívjuk a közönség figyelmét.

A függetlenségi kör építkezése. A zombori függetlenségi kör f. hó 4-én tartott választmányi ülésében tárgyalta az építkezési bizottság jelentését s elhatározta, hogy a kör székházát részvénytársasági alapon építi fel. 1500 db 100 koronás részvényt boesátanak ki 150.000 korona értékben s azon kívül ugyanakkora törlesztéses kölesont vesznek fel. A 300.000 korona költséggel épülő székházban lesz étterem, kávéház, nagyterem s több vendégszoba a kör helyiségein kívül. A részvények jegyzésének határideje f. évi május 15-ike. A részvény névértékének 10% a az 1 kor. alapítási költséggel együtt az aláíráskor, 20%-a az alakuló közgyűlés után 8 nap alatt, 70%-a pedig 1908. januárius 1-éig fizetendő le a társaság pénztárába.

Elhunyt pap. Pfaltz Jakab, bácsujlaki plébános, a mult héten 44 éves korában elhalálozott. Az elhunyt három évvel ezelőtt még zombori káplán volt, a városunk társadalmában, különösen a Polgári Kaszinóban és a dalárdában közszeretettel örvendett. Halála őszinte részvétet keltett tisztelői és barátai körében. Az egyházi hatóság a bácsujlaki plébánia ideiglenes vezetésével Schnobl Ferenc zombori káplánt bízta meg.

Jönnék a szalonkák. A vadász-sport kedvelői örömmel olvasták a naptár mult vasárnapja mellé írott vörösbetűs szót: Oculi — mert ez annyit jelent, hogy figyelni kell — jönnék a szalonkák! Csakhogy egy kis bökkön van a dologban. Ezek a hosszú esőru különleges szárnyasok nem naptár szerint költözködnek, hanem az időjárás szerint. Az idén pedig nagyon visszaestünk attól a tavasztól, amelynek langyos fuvalmára utra kelnek az erdei szalonkák, hogy fölöttünk elszállva, rendes nyaraló állomásaikra, föl a magas Kárpátokba vonuljanak. Az „Oculi“ az idén csak annyit jelent, hogy gyenge tél után s korai tavasz ébredésekor kimehetett e napon a vadász lesre, hogy megfigyelje az erdei életet s kisse, vajjon érkezett-e már az első közül egy-egy szállásosnáló szalonka? Az idén még két hetet várhatnak a Nimródok: edebb alig kerül lövésre az a várvavárt madár. Nedvesség van elég, a talaj jó: de a hideg sokkal erősebb, semhogy a vonulás már most megkezdődhetne.

A zombori róm. kath. legényegylet elnöksége a következő meghívót boesátotta ki városunk kereskedőkhöz és iparosaihoz: Igen tisztelt Uram! A zombori róm. kath. legényegylet a felépítendő székházában legény convictust akar létesíteni, hol tiszta

Lakás és élelmezéssel láttatnának el a legények. Ennélfogva felkérem a tisztelt címet, hogy az ügy megbeszélése céljából tolyó évi március hó 10-én délután 3 órakor a legényegylet helyiségében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjék.

Nyilvános nyugtázás. A Tulipánkert Szövetség zombori fiókja ez uton nyugtatja a befizetett tagsági díjakat. (III közlemény) A tagsági díjakat lefizették: Lyachovich Akos, Fehér Jenő, Fehér Jenőné, Krump Vilmos, dr. Kiss Dezső, Tomesányi Aladár, Michailovits Kornél, Kugler Béla, dr. Zákó István, Schmausz Endre, Payerle Nándor, Müller Sándor, Knezevich József, Rohem Zsigáné, Nedeczky Konstantin, Németh Ignác, Than Hermann, Bondi Arnold, Földvári Mór, Vidákovits Hermína, Spitzer Sándor, Spitzer Mariska, Matarrits István, Lupri Mihály, Király Gyula, dr. Dékány Adolf, Magyar Pál, Blaschek, dr. Sági Samu, Krausz Miklós, Radány Péter, dr. Karácson Gyula, Klemm Gyula, Szieber Ödön, Polgár Ella, Salgó László, Krudy Géza, Lázár Herman, Gräff István, dr. Veszelovszky József, Herzog Izidor, Schöffler József, Herzog József, Jéisel Henrik, Prokópy Imre, Lányi Mór, Ernszt Antal, Manhold, Pein Adám, Rausch Ede, Szondy István, Szondy Mátyás, Proch, József Gyula, dr. Scheer Arminné, Balogh Ernőné, Blumenthal Adorján, Heindlhofer Róbert, Tuna Gusztáv, Papp Imre, Révész Lőrinc, Engel Mór, Styrum Mór, Gombos Mór, Jelich Mihály, Szabó László, Weidinger cég személyzete, Pallein János, dr. Andries, Tót Albert, Hennings, Grünner Samu, Kemény Jenő, Rajháthy, Nagy, Oláh, dr. Feles Adolfné, Paxy, Kautz, Holeczer Márton, N. N., Hermann, Ertl János, Szűcs, Csapó Samu, Jusits Antal, Villy Mihály, dr. Gábor Izidor, dr. Pallai Zoltán, Vuits N., Lovassy István, Gvidó János, Báthory Károly, Gallé Adám, Hirsch Fedor, Ábrahám Győző, Schwartz József, Fölker József, Cserniczky Andor, Kókay János, Kassovitz Armin, Török Sámuel, Boross Lajos, Frusa József, Császár Julián, Penz Agoston, Wenhardt Ferenc, Karcher Károly, Popp György, Törös Sándor, Langmähr János, Tenus Tivadar, id. Gaal István, Pentz Jenő, Ponau Sándor, Gulyás György, Kiss Gyuláné, Kiss Gyula, Sztolisch Sándor, Bosnyák Ferenc, Verbovszky Ernő, Kovács Imre, May Mátyás, Gujás József, Krump Ferenc, Krump Anna, Henneberg Sándor, Raiss Lajos, Predragovics Szilárd, dr. Buják József, Essigmann Károly, Arnold Sándor, Fodor Mihály, Stebler Antal, Major József, Sztrilich Béla, Bärezi Iván, Tantner Ottó, Lung Gábor, dr. Turányi Zsigmond, dr. Gál Rezső, Mayer Nándor, Mayer István. (Folyt. köv.)

A nagy idők tanúi. A Hadsereg című lap közli a következő kimutatást a még életben levő 48-as hősokról: Egy tábornok (Görgey Arthur), 17 törzstiszt, 675 főtiszt, 8715 altiszt és közhonvéd élt még a mult év végén. Az özegekkel együtt ma 10 082-en élveznek még nyugdíjat az egyre kevesbedő öreg hazafiak közül.

Nyilvános nyugtázás. Az „Országos Díjnok Szövetség“ nek az állami díj-nokok kenyérért való mozgalmában anyagi szükségleteinek fedezése céljából Császár Aranka által gyűjtött adományok: Császár Julián, Ballon Antal, Zombori Takarékpénztár 2—2 kor., Inotay Ede kor. 50 fill., Popp György 1 kor. 20 fill., Habram Mariska, Márts Mariska, Sziber Ödön, Jorgovics Döme, Fodor Mihály, Vuits Péter, Gaál István, Pomutz Sándor, Labanez Sándor, Stvrteczky Ferenc, Törös Sándor, Földes Albert, Hukk Kálmán, Langmähr János, Moldován Lajos dr., Hubay Miklós, K. J. Ugray Lacika és társa, Sembery N., Takácsy Sándor, Pánits Koszta, Habram Rozsika, Magyarai N., Jánosy Károly, Kron Károly, Szigethy József, Késmárky Béla, Mihályi János, Vass Ferenc, Főző Sándor, Nagy Nándor, Ehrlich Nándor, Harmuth József, Polzovits, Major József, Báthory Károly, Gallé Adám, id. Heindlhofer Róbert, Inotay Edéné, Czirják Mihály, Popovits Mirkó, Thész Gyula, Raab, Kohut Kálmán, Zottományi, Pentz Gusztáv, Essigmann Károly, Karcher Károly, Harkay István, Frusa József, Boross Lajos, Császár Aranka 1—1 kor., Rajesich Jenő,

Gujás György, Travnyik Béla, Backhausz Adám, Móra Jozsefné, dr. Cserniczky Andor, Jeney Aladár 60—60 fill., Császár Erna, Pentz Jenő, Vikár Elemér, Uriga Lajos, N. N., Szende, Stein Jakab, Walient József, Wenhardt Ferenc, Albrecht Kálmán, Ackermann, Ábrahám Győző, Gvidó János, Ripező János 50—50 fill., Császár Károly, Gerhard, Tordy Béla, Hantony Jolan, Sey Sándor, Hoscieslavszky Albert, Lukits Félix, Bernhard, Bertolinó, Babics György, Schwartz, N. N., Komáromy Gyula 40—40 fill., Guzsvány Antal 30 fill., N. N., Pentz Imre, Dávid Pál, T. J., Vukadinovits, Pethő Géza, Nyul Aladár, Tóth János, Lévy Zsuzsika, Arnold, Horváth, Hoffmann 20—20 fill. — A gyűjtés 80 kor. 20 fillért eredményezett a díjnokok mozgalmának céljaira, mely összeget a gyűjtő 497. számú utalványon felküldött rendeltetési helyére.

Megszökött huszár. Katonaszökevényt köröz a szabadkai rendőrség. Szunyida Jánosnak hívják. Sehogy sem volt inyere a subordinatio és faképnél hagyta bajtársait. Szunyida petróci születésű és polgári foglalkozása az órásmesterség. A szökött huszár a szabadkai 4. honvédhuszárezrednél szolgált mint közlegény.

Öngyilkos szerelmes. Józics Ferenc kereskedősegéd, ki a Senón féle cég-nél is alkalmazásban volt, a napokban Budapestről Zomborba jött s egy lányos háznál mint kérés lépett föl, de kosarat kapott. Ezt annyira szívére vette, hogy a mult szerdán föbe lötte magát.

A pénzhamisító áldozatai. Erdékes bűnpört tárgyalt a napokban a szegedi kir. ítélőtábla. Popovits Mihály újvidéki asztalosmester Rác Mihály és Csipő Mihály földmivesektől rövid időközökben ezer, majd ezer-hatszáz koronát esalt ki azzal az ígérettel, hogy 2600 koronáért pénzhamisító gépet fog vásárolni. A kiesalt pénzt azután elvitte Wild Ferenc cinkogratushoz, akinél megrendelte a pénzsajtót. A gép azonban sehogysem akart elkészülni. Popovits több ízben föl szólította a cinkogratust a gép szállítására, de mindig eredménytelenül. Popovits sem akarta hagyni a maga igazságát és — bár hihetetlenül hangzik — esalásért bűnvádi eljárást indított ellene az újvidéki törvényszéknél. A bíróság megtartotta a tárgyalást, de Wild Ferencet bizonyítékok hiányában fölmentette ellenben az ügyész a tárgyalás után kétréndbeli csalás címén vádat emelt Popovits Mihály ellen. A törvényszék három évi börtönrre ítélte. A pórtul járt asztalosmester megfellebbezte az ítéletet. Így került az ügy a szegedi ítélőtáblához, amely előtt Popovits azzal védekezett, hogy őt a budapesti államrendőrség megbízta a délvideki pénzhamisítás tanulmányozásával. Majd azzal vádolta önmagát, hogy nem esalta meg a két nap számost, mert készítettek hamis pénzt, de elásták az újvidéki határban. A tábla figyelmen kívül hagyta ugyan a védekezést, de Popovits büntetését leszállította mástól évi börtönrre. Az elítelt fölebbezett. — A szélhámos asztalosmesternek áldozata is van, amennyiben az egyik becsapott földmives: Csipő Mihály időközben a büntetéstől való félelemből öngyilkos lett.

Számkivetés után. Csuka György dávodi lakos azzal fenyegette meg Korsánszky Ferencet, hogy agyonüti, Korsánszky a fenyegetéstől megfélemlítve, pénzzé tette mindenét és Szlavoniába költözött. Négy év után azt hitte, hogy haragosa már kibékült vele és honvágytól üzetve, visszatért szülőfalujába, Dávodra. Alig tette a lábát a falu határába, az első ember akivel találkozott, Csuka György volt. Amint Csuka meglátta Korsánszkyt, egy karót ragadott és azzal régi haragját leütötte. Az esetet Korsánszky feljelentette a bajai bíróságnál.

Az avarok rövid szereplését Európában, az Endrei Zalán féle Világtörténelme e heti száma mondja el és egyuttal Nagy Károly utóainak történetét tárgyalja. A füzethez igen sikerült szép színes műmellékletet csatoltak. Az általános műveltségnek eszközeül szolgálni volt ennek a munkának a célja megindításakor és ezt a célt határozottan sikeresen szolgálja is. Aki ezt az érdekesen és jól megírt kezekkel gazdagon tarkított munkát

megakarja ismerni, kérjen mutatófüzetet, melyet díjmentesen küld a Világtörténelmi kiadóhivatala. Budapest, VI., Eötvös utca 26/d

Eltűnt kereskedő. Kovács Dánielnek Szabadkán egy kis szatócsüzlete volt. Összevissza 2400 korona adósságot csinált az üzletére, amelyből sehogy se tudott megélni. Megmaradt kevés árúját és butorát becsomagolván, kiszállította a vasutra és álnév alatt feladta, ő maga pedig elutazott ismeretlen helyre. Valamelyik hitelezője nesztét vette a dolognak, feljelentette csalás miatt a rendőrségnél, amely a vasuti állomáson az árut és butort lefoglaltatta — de a kereskedő eltűnt.

Igaza van. A paraszt furfangos észjárásáról szól ez a történet. Az ember behozott egy kocsis búzát a buzakereskedőhöz, hogy eladja. Utközbe megáll és bemegy egy vaskereskedésbe.

— Adjon Isten jónapot — mondja — tessék engem megmérni.

A kereskedő eleget tesz a kérésnek, megméri a parasztot és közli vele az eredményt:

— Nyolcvanegy kilót nyom kend.

— Köszönöm — szól a paraszt és indul kifelé. A kereskedőt azonban érdekli az ügy. Ritka eset, hogy a paraszt kíváncsi a test-súlyára. Megkérdi hát tőle:

— Miért mérette meg magát öreg?

Fontoskodó arccal felel a paraszt:

— Azért, mert az ur mértékjét nagyon pontosnak tudom. Ha most elmegyek a kereskedőhöz, az lesz az első dolgom, hogy megmértem magam a mértékjén. Ha kiütöm rajta a nyolcvanegy kilót, akkor jó a mértékje és akkor eladom neki a búzát. Ha meg kevesebbet nyomok rajta, viszem a búzát egy másikhoz.

CSARNOK.

Niagara.

Irtó és a Bács-Bodrog Megyei Irodalom Társaság második felolvasó ülésén előadta **Vértesi Károly**.

(Folytatás.)

Mindnyájan elnémulunk, szinte félelem veszt erőt rajtunk, mikor a vízszintes, 25 méter vastag mészkőpadról a zuhogó habok világa felé közeledünk. Elhaladunk mind a két nagy, rohanó vizesés mellett, alatt, előtt. Megnőnek azok szemünkben, mint amikor Rómában Szent Péter templomát közelítjük meg.

Tisztán kivehető szabad szemmel az óriási patkóalak, a sziklatörések formái szerinti vizesés. A legszebb patkó, melyet életemben láttam, szebb annál, melyet gyémántokkal kirakva láttam a Tiffay House-ban, New-Yorkban, mint az ötvösmunka egyik legszebb remekét.

A lezuhant sziklatörmökről felesap az ár, olykor toronymagasan, hiszen az elemeknek van itt síró, bömbölő, haragos nagy tusája egymással, egyik se akar engedni az erejéből, uralmából egyik a másikra rohan bős haraggal, de őrt áll fölöttük a természet örök törvénye: eddig és nem tovább!

Örülök, hogy a pompában alábukó hullámokat, mértéknélküli erőnyilvánulást, a tündöklő viznek lefordulását, páráknak a szállását láttam. Bizony, nagyon szép volt az! Megragadó hatás, remek kép. Nem mulasztok el megnézni semmit sem.

Két nagy ország között vizen járva a kis hajón, partot érünk. Mi megyünk, mások jönnek. Szép e? kérdezik. Menj és láss! Ne

félj a vizpokoltól, nem kábit, nem szaggatja füledet, látni, hallani egyaránt kellemetes, csak apránként nézd meg, ne egyszerre, amikor tanulmányozod az elemek törvényét, a mélységet és magasságot nézed, mindig hagyj valamit a sejtésnek és titokzatosságnak.

Ismét a magasban vagyok, állok a mérsz hajlású hidon, azután sétálok, ismételve nézem meg, amit láttam már, mindig új természeti szépséget fedezek fel, minden sarkon, fordulónál másilyn látvány, új kép, szebbnél szebb tárul a szem elé, vajjon ki bírna velük betelni?!

Visz a kíváncsiság, a látvány, tudvány szárnyakon emel. Mindent látni kívánok, azt is, mi a víz mögött van.

Ismét egy dollárral sarcol meg az amerikai élelmesség, mikor a Szelek-barlangjába akarok menni, pedig nagy az akaratom oda eljutni.

Az amerikai vizesés nyugati részén a Goat- és a Luna sziget között van.

Nyár van, mégis fűtik a kályhát a szobában, melyben levetkőzünk. Gyapjuból való vastag kelméjű alsó ruhát huzunk fel, egyéb felsőt öltünk magunkra, végre a vízhatlan legfelsőbbet, fejünkre nyomják a hegyben végződő sapkát, oda erősítik a köpenyeghez, szél le ne kapja, víz el ne hordja. Ma már nem emlékszem, hogy milyen volt a lábbeli, de szárazon nem maradt a lábam. Uraságoktól levetett, olyan ruha volt, melyet aikkal sokan viseltek, úgy néztünk ki, mint az eszkimók.

Megindultunk lassu menetben, akadályozott a több réteges, szokatlan öltözködés, mellen magunkhoz szorítjuk a lebernyegyet, a fejedő alól alig látszik ki a szemünk, szóval, a furesa fürdőruhában ijesztő alakoknak illünk be, komikum.

Lépcsősoron megyünk le, a vezető elől jár.

Azokra a köszikladarabokra, roppant nagyságu kötuskókra, melyeket a víz sebje nagy idők segítségével előbb alámosott, azután alapot veszve letördelt, legördített, magával ragadott és aláhengerített, azokra a kődarabokra van erősítve egy deszkapadló, gyarló, mégis vaskorlással.

Az időszakok sziklái és sziklái közt kívülről kerüljük meg a vizesést és sikamlós utakon megyünk alá, haladunk előre, esetleges eleszással, örvénybe. Pillanatnyi felvételekre igen alkalmas képeket adhatunk volna, mikor a letört sziklatörmök utvesztőjében az idevaló ruhában, bubusok módjára cammegtünk.

Szemem káprázott, mert a vizeseppeknek a milliárdjai mind gyémántkövek ragyogtak a napsugárban.

Erős idegzetű ember legyen, aki vállalkozik az ördögnek erre a szédületes útjára, én nem nevezhetem másképpen. De ha csak szédületes, köd és eső, nedves elem volna csupán!

Mikor a sziklafal és a fölött kristályalakban zuduló vizesés egyik ága alá, mögé kerülünk s az ivoltozatos türeg fágas sziklamélyedésében, a gőzzé porlott vízparányok között vagyunk, majd elfúj a dühös szélroham, mely sohasem szünetel, azért sohasem felejtjük el, hogy a széltől nevezik el Szélbarlangnak a helyet, mely nem is barlang voltaképpen. Rosszabb a barlangnál, mert annál, ki-be egy ut.

Itt az egyik uton be, a másik felén ki, de ami ezek közé esik, a légerő, vízharogás, szélrikoltás az a szörnyen félelmetes, azért emlékezetes.

Sohasem voltam világéletemben ilyen erősen huzó légvonalban, hiszem, nem is leszek ilyen chaoszban. Ordított a levegő.

A sziklafal és a vizesés között vagyunk, a megszorult levegő erőszakosságának a közepe. „Neptun Paradicsomában”, igazán borzasztó szép jelenet. Csodálatlaltal vegyes megdöbbenés. Szememet nem nyithatom, mintha boszorkányüstbe kerültem volna, melynek a vizét az alvilági furiák most akarnák felforraltatni. Mintha mennykövek hullának mellettünk, fűsiketítő hangokat hallunk, mintha ágyukat sütogetnének el a fülünk mellett. Téli a hallóérzékünket s a legerősebb emberi hang is elnémul a szélüregben. Görgő robaj. Mintha egy pokoli énekkar zuditana irtózatot, lármás hangokat a fülünkbe s folytonosan azt hangoztatná: végünk van. Mintha a föld renge a lábunk alatt.

A bömbölő víztömeg, esésében, apró részeiben, csöppjeiben, akadályul szolgál magának s annyifelé csapkod, amennyi felé freccsenhet. Mintha minden esépp az óceánba jutni törekednék, attól tartana, hogy elmarad. A költők által megénekelt vízgyöngyök, lám, milyen gorombán bannak el az emberrel, aki torlódásukban akadályul szolgál nekik, rákvörösrre csipkedik fel annak az arcát, ha legkisebb részén hozzáférnek. A dőrej, a robaj megsemmisítő hatást gyakorol reám, a fülnek, szemnek felejthetetlen. A szuró, szaggató víz-cseppeket a képünkre, szemünkre kapjuk, gondoljuk, hogy kivágják azt.

Felemelem a balkezemet s a kézfej mellett a belesódott, ruha ujjában meggyülemlett hideg víz, mint valamely hideg kigyó fut végig a testemen. Brr!

Az elképzelhetetlen milliárd vízporban, a poreső, megakadályoz a látásban, lépésről lépésre, csak előre, nem hátra, vezető ember tartja kezét az elsőnek, mi pedig láncolatban egymásét. Én eleresztettem, gondoltam, hogy jobb lesz úgy. Rosszabb volt az, az idegtépő pokoli zajban magamra voltam hagyva, se láttam, se hallottam. Egy elszabadult vízhu lám oldalba vág, úgy éreztem magamat, mintha alattam, fölöttem, mellettem minden mozogna és a tétovában kissé elmaradok. Inkább hátra, mint előre szerettem volna tapogni, mert annyi vízzel itatott levegő hatolt a számba, hogy fullasztott. A nagy légnomásban, tudomnak a nagy feszülésekor, ösztönszerűleg beesukom a számat, így jobb volt, azt hiszem, hogy könnyen megfullad az, aki vesztig marad és nem iparkodik előre. Idegeim összeszedésével, izmaim megerősítésével, szemem kimeresztésével egy kettőre kijutottam.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.30—3.00, muhar 3.50, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.90, szecska 2.40, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.10, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.65, tengeri 5.35, rozs 6.60, árpa 6.70 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.**Eladó üzlet.**

Topolyán a legforgalmasabb helyen egy 30 év óta fenálló

fűszer- és lisztüzlet

betegség miatt **azonnal eladó.**

Begovits Mátvás

tulajdonos.

3-1

552 szám.

kig. 1907.

Hirdetmény.

Monostorszeg községe a törvényhatóságilag jóváhagyott véghatározata alapján a községben a **templomtoronyórát** kijavíttatja, esetleg **uj toronyórát készített.**

E célra 1200 kor. költség van engedélyezve.

Az ajánlatok alulírott községi előjárásnál **folyó hó 24-éig** benyújtandók.

Monostorszeg, 1907. március 2.

Tessényi Oszkár, Gyipánov István,
jegyző 2-2 bíró.

Parcellázás.

Halas város határában 1500 hold szántó-, kaszáló- és járásföld eladás

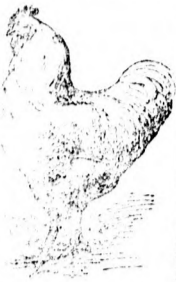
1 holdas vagy nagyobb részletekben vevő tetszésszerű választás, ki menyit akar, rajta levő gazdasági épületekkel eladó. Kötendő szőlőnek való holdanként 200 koronától 400 koronáig. Legjobb szántóföld, mely mindent megtermeszt búzát, dohányt 300 koronától 700 koronáig.

Vetésestől együtt 5 holdas parcellákba van felmérve, a szőlőföldekre 25%-ot, a szántóföldekre pedig 30%-ot, a többi hátralékos összeget, a vevő fizetheti 10 éven belül tetszés szerinti részletben 6-os kamat mellett, rögtön is kifizetheti az egész összeget kamatmentesen, a birtok tisztán tehermentesen iratlik át, a vevő egyik a másikáért nem szavatol, előre kölesönös felelőség nincs.

Jelentkezhetni lehet Kiskun-Halason,

Tóth M. Lajos

3-1 megbízottánál 745. sz. alatt.



Kitüntetések:

Arad
Budapest
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybeeskerek
Nagyvárad
Pozsony
Panosova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta



Magyar állami nagy aranyérem.

Faj tojások!

Fehér orpington

és

Sárga orpington

fajtiszta angol importált tyukok tojásai kaphatók **állami nagy aranyéremmel** és számos I. és legnagyobb díjjal kitüntetett fajbaromfi gazdaságban

REITTER OSZKÁR

főkapitánynál 12-6

NAGYBECSKEREKEN,

darabja 70 fillér.

Rázásmentes kipróbált biztos csomagolás **ingyenes.**

Előjegyzések már most elfogadtatnak.

Őszi szállításra nagytestű **emdeni libák, pekingi kacsák, fehér orpingtonok, sárga orpingtonok** előjegyezhetők.

Eladó ház.

Zomborban, a Dob-utca 8. szám alatti új házam szabadkézből azonnal eladó. Felvilágosítás ugyanott alulírott nál nyerhető.

3-1

Özv. Thurszky Jenőné.

Egy éves elsőrendű szimentali 6-3

tenyészbika

sulya 450 kgr., magassága 155 cm., **eladó**

Boja Pál

földbirtokosnál Ada, házszám 78.



HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK

KIADO-

HIVATALÁBAN.

**AGRARIA**

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda árjegyzéket

Levélcím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

sz. v.
4.50
5.25
6.03
6.09
6.33
7.07

Eladó

körülbelül 40 katasztrális hold falu alatt levő **szántó-föld**. Katasztrális holdja 1300 korona. Pacséri határ, Bácsmegeye.

Bővebb felvilágosítást ad **Jagodics Budapest**, váci-utca 66. sz. III. emelet.



Legfinomabb
teáskanna védjeggyel ellátott
teakeverék
kapható: *—25

Weidinger S. és Zs.
és **Veszelinovits Péter** urak
kereskedéseiben Zomborban.

1 vég vászon f. 4.95

Beck Gábor Géza

a „**GÓLYÁHOZ**“ címzett a fő-ntcán levő

üzlete átalakítása folytán

összes raktáron levő rőfös- és férfi-áruk
mélyen leszállított árakban

kaphatók: —
Női ruhaszövetek, selymek, —
— mangóit- s cérnáváznak.

Damast és Schiffon kanavász.
Delain-, batiszt- és mosóárak.

Paplan 5—2
Szövet- és csipke-függöny.
Szőnyeg és ágyterítők.

Kész női és férfi fehérneműek.
Nap- és esőernyők

nagy választékban kaphatók.

Ezen rendkívüli olcsó el-
árusításra felhívja a cég a n. é.
vásárló közönség figyelmét.

Mintagyűjtemények helyben és vidékre nagy
választékban kívánatra ingyen s bérmentve.

Rendkívül előnyösvétel.

II.
14—906.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Völegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbbi megjelölése	Wegner Sámuel	Rosentfeld Irén
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	bognár segéd	
Vallása	izraelita	izraelita
Eletkora és születési helye	1881 máj. 16. Vodjinei (Szlavónia)	1886. máj. 8. Őrszállás
Lakhelye	Vodjinei (Szlavónia)	Nasic (Szlavónia)
Szüleinek családi és utóneve	Wegner Ignác Silberberg Rozália	Rosentfeld Herman Licht Johanna

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési helyi községi előljárásága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Őrszálláson és a Bácska c. lapban.
Kelt Őrszálláson, 1907. március hó 4-én.

Antunits József,
anyakönyvvezető-helyettes.

Meghívó.

Az „Első vaskuti segélyszövetkezet“ **folyó évi március hó 17-én délután 1 órakor** fogja rendezni évi közgyűlését az iskolaépület helyiségében megtartani, melyre ezennel az összes t. c. tagok meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: a) a közgyűlési elnök és jegyző választása; b) igazgatói és felügyelőbizottsági jelentés a lefolyt üzletéről; c) az 1906. évi mérleg bemutatása és esetleg a felmentés megadása; valamint a tiszta jövedelemről intézkedés az alapszabályok 21. §-a értelmében; d) az igazgató, aligazgató, igazgatósági és póttagok, cégjegyzők; valamint a felügyelőbizottsági tagok választása; e) két tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az igazgatóság ezennel közlésezi, hogy a szövetkezetnek a mérleg bemutatása alkalmával 811 tagja volt; évközben 15 tag töröltetett és 9 új tag ismét belépett részvényes. Jegyzet: A zárszámadási összes okmányok a kereskedelmi törvény 243. §-a értelmében a segélyszövetkezet helyiségében 8 napon át közszemlére kitéve lettek.
Vaskut, 1907. évi február hó 27-én.

Eckert János,
igazgató.

Zármérleg

az „Első vaskuti segélyszövetkezet“-től 1906. évi január hó 1-től december hó 31-ig.
Vagyon.

		Teher.	
Egyenleg 1906. évi december hó végén	74762 65	Részvénytőke számla	147683 90
Kötvényekben	233042 04	„ kamatszámra	7848 19
Ingatlan (ház)	3300 —	Betétek számlája	143235 16
Butor és felszerelések értéke 20% levonása után a használatért	255 08	„ kamatszámra	4299 50
		Alaptőke számla	3998 —
		Tartalékalap számla	2167 62
		Tiszta nyeresemény 1934 részvény közt felosztva á 1 kor. 10 fill.	2127 40
	311359 77		311359 77

Eckert János s. k., igazgató. **Szauter Gyula s. k.,** szövetk. jegyző. **Raile Ferenc s. k.,** aligazgató. **Stéhl Sebastyán s. k.,** pénztárnok. **Raile Antal s. k.,** könyvelő.

I g a z g a t ó s á g i t a g o k:
Krix Lőrinc s. k. Raile István s. k. Hellenbarth Mátyás s. k. Dobler Antal s. k. Raile Lipót s. k. Stadler Tamás s. k. Peatality Antal s. k. Dobler János s. k. Bermüller István s. k. Bauer János s. k. Dobler Mátyás s. k. Kovács István s. k.

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, összhangzó és helyesnek találtatott.
Vaskut, 1907. évi február hó 27-én.

Krix János s. k., föl. biz. tag. **Kindl Mátyás s. k.,** föl. biz. tag. **Hellenbarth Márton s. k.,** föl. biz. tag.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.